

Projekt

z dnia 12 listopada 2013 r.

Zatwierdzony przez

9

mgr Krzysztof Marciniak

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY**

z dnia 31 października 2013 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Juchnowiec
Kościelny na lata 2013-2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 135, poz. 154, poz. 866) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Juchnowiec Kościelny na lata 2013-2015 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Bożena Ewa Jakończuk

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 645.

SPRAWDZONO POD WZGLĘDEM
MERYTORYCZNO-PRAWNYM

mgr J. Bolewicz

KIEROWNIK

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Juchnowcu Kościelnym

mgr Joanna Lewko

Uzasadnienie

Obowiązek uchwalenia 3-letniego programu dotyczącego wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. 2013 r. poz. 135 ze zmianami).

Przywoływany przepis mówi, że opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy. Program winien być przyjęty przez Radę Gminy w formie uchwały.

„Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Juchnowiec Kościelny na lata 2013 – 2015” adresowany jest do rodzin nie radzących sobie z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także do rodzin, które wyrażają wolę współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi objętymi instytucjonalną lub rodzinną pieczą zastępczą. Problemy związane ze sprawowaniem opieki nad dziećmi stanowią istotną przyczynę ubiegania się o pomoc. W roku 2013 na wniosek pracowników socjalnych 7 rodzin najslabiej radzących sobie ze sprawowaniem opieki nad dziećmi objęto działaniami wspierającymi, prowadzonymi przez asystenta rodziny.

Cele jakie stawia przed sobą Program ukierunkowane są przede wszystkim na zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, aktywizowanie rodzin do podejmowania działań wzmacniających prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich, niwelowanie deficytów osłabiających funkcjonowanie rodziny, a także tworzenie warunków pozwalających na powrót dzieci objętych pieczą pod opiekę rodziców.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Juchnowcu Kościelnym
mgr Joanna Lewko

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Juchnowiec Kościelny na lata 2013 - 2015

I. Wprowadzenie

Rodzina jest pierwszą grupą, której członkiem staje się człowiek od razu w momencie narodzin (Cz. Czapów: *Rodzina a wychowanie*, Warszawa 1968, s. 7). Stanowi ona pierwsze i zasadnicze środowisko wychowawcze dziecka, które to ma ogromny wpływ na jednostkę. Rodzina jako mikrosystem znajduje się w kręgu zainteresowań nauki i praktyk społecznych. Stanowi dla dzieci ważne, a w kolejności pierwsze środowisko rozwojowe i wychowawcze. W rodzinie dziecko jest poddawane wszechstronnemu procesowi oddziaływania wychowawczego. Poprzez zaspokajanie potrzeb fizycznych i psychicznych rodzina w sposób najbardziej pełny kształtuje uczucia, postawy i wywiera istotny wpływ na zachowanie się jednostki, na jej stosunek do innych, do świata wartości systemu norm i wzorów postępowania (M. Tyszkowa: *Wychowanie przedszkolne. Stan, kierunki, przebudowy*, Warszawa 1989, s. 8.). Szczególną rolę ma do odegrania rodzina w czasach dzisiejszych, określonych jako czasy nacechowane wzmożonym dynamizmem i przyśpieszeniem, w których to nastąpił zanik autorytetów, rozluźnienie więzi rodzinnych, kryzys wartości, rosnąca przepaść między pokoleniami.

Nie wszystkim bowiem dzieciom dane jest rosnać w rodzinie wypełniającej dobrze swe funkcje. Wiele z nich żyje w rodzinach dysfunkcyjnych i są one narażone na trudności i deformacje w osiąganiu prawidłowego rozwoju osobowości i sukcesów. Wśród wielu czynników, które zaburzają prawidłowe funkcjonowanie rodziny można wymienić m. in. niedojrzałość i niski poziom obowiązków wychowawczych, nadużywanie alkoholu, stosowanie przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, niełatwą sytuację socjalno-bytową rodziny spowodowaną niepodejmowaniem zatrudnienia przez rodziców. Wszystkie te elementy przyczyniają się do powstania zagadnienia bezradności opiekuńczo-wychowawczej, które można pojmować jako odczucie braku sprawczości w sytuacjach opiekuńczo-wychowawczych. Taka świadomość prowadzić może do stanu bezsilności w stosunku do swoich dzieci lub nieadekwatnych, często konfliktowych zachowań. Bezradność wychowawcza może odnosić się do określonych problemów, przed którymi staje rodzic. Jego aktywność zmierzająca do rozwiązania danego problemu często nie jest ukończona sukcesem z czynników od niego niezależnych, spowodowanych brakiem umiejętności, kompetencji wychowawczych, ograniczeń fizycznych, itp.

Wychodząc naprzeciw potrzebie, dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny w dniu 9 czerwca 2011 r. została przyjęta ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Diagnoza populacji i wybrane zasoby Gminy Juchnowiec Kościelny

Na system osadniczy Gminy Juchnowiec Kościelny składa się 47 wsi. Według danych statystycznych GUS, w końcu 2012 roku Gminę zamieszkiwało 14.911 osób, w tym 7.526 kobiet. Ludność Gminy na przestrzeni ostatnich lat cechuje się stabilnym stanem wzrostowym. Na jej terenie jest odnotowywany przyrost liczebności mieszkańców we wsiach położonych

blisko granic administracyjnych Białegostoku lub bezpośrednio z nim sąsiadujących. Liczba ludności ulega również zwiększeniu we wsiach położonych w środkowej części Gminy, a ludność w wieku produkcyjnym jest grupą dominującą. Niepokojącym jest fakt, iż w Gminie wzrasta bezrobocie, które odzwierciedla sytuację ekonomiczną jej gospodarki i nie różni się od skali bezrobocia gmin ościennych. Dane statystyczne z 2010 roku mówią o 709 osobach bezrobotnych w Gminie Juchnowiec Kościelny, a już w 2012 aż o 840 osobach bezrobotnych. W okresie trzech ostatnich lat wzrosła liczba osób bezrobotnych i niestety wśród nich jest ok. 50% osób długotrwale bezrobotnych. Należy zaznaczyć, iż walory przyrodnicze i istniejąca infrastruktura Gminy zachęca małych, średnich i dużych przedsiębiorców do inwestowania i osadnictwa na jej terenie. Zaletą jest również bliska odległość od Białegostoku oraz dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna. Analizując infrastrukturę społeczną Gminy Juchnowiec Kościelny istotnym jest fakt, że na jej terenie funkcjonują: dwa gimnazja, trzy szkoły podstawowe oraz cztery przedszkola (w tym jeden punkt przedszkolny i przedszkole niepubliczne), jeden żłobek niepubliczny, świetlice szkolne i socjoterapeutyczne dla dzieci, jedna gminna biblioteka z filią, ośrodek kultury, pięć obiektów sportowych, cztery zakłady opieki zdrowotnej lekarzy pierwszego kontaktu.

Na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Czerewkach. Jest on samodzielną jednostką budżetową, a organem prowadzącym jest powiat białostocki. Nadzór merytoryczny nad instytucją sprawuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku. Dom Pomocy Społecznej w Czerewkach przeznaczony jest dla osób przewlekłe somatycznie chorych, którym zapewnia warunki bezpiecznego i godnego życia, intymności i niezależności, a także w miarę możliwości samodzielności. Mieszkańcy domu zajmują 1, 2 i 3-osobowe pokoje, wyposażone w łazienki i balkony. Osobom niepełnosprawnym poruszanie się i wykonywanie czynności związanych z samoobsługą ułatwia winda osobowa i towarowa, platformy schodowe, wyposażenie pokoi oraz łazienek. Dom oferuje mieszkańcom pomieszczenia ogólnodostępne takie jak: stołówka, kuchenka mieszkańców, sale rehabilitacyjna i gimnastyczna, świetlica ze sprzętem audiowizualnym, sala dziennego pobytu, pracownię terapii zajęciowej, biblioteka, czytelnia oraz kaplica ekumeniczna. Działalność domu opiera się na zespole terapeutyczno – opiekuńczym w skład, którego wchodzi: pielęgniarki, rehabilitanci, pracownicy socjalni, opiekunowie, terapeuci, kapelani, pokojowe. Zajęcia terapeutyczne są dostosowywane do indywidualnych potrzeb mieszkańców. W domu zaspokajane są potrzeby nie tylko bytowe, opiekuńcze i wspomagające mieszkańców, ale również kształtuje się rozwój ich osobowości oraz wzorcer wzajemnej życzliwości i troski poprzez wyrozumiałość i indywidualne podejście do każdego mieszkańca. Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny mają również możliwość skorzystania z zaplecza domów pomocy społecznej prowadzonych przez powiat położonych na terenie gmin sąsiadujących oraz miasta Białystok. W zakresie instytucji pomocy społecznej, oprócz Domu Pomocy Społecznej w Czerewkach, Gmina Juchnowiec Kościelny nie posiada na swoim terenie podmiotów realizujących zadania pomocy społecznej. Jednak ze względu na bliskie sąsiedztwo gminy z miastem Białystok jej mieszkańcy mogą korzystać z usług podmiotów działających na terenie tego miasta.

W ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku, mieszkańcy Gminy mają możliwość zgłaszania się ze swoimi problemami do Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku. Ośrodek ten przeznaczony jest mieszkańcom Powiatu Białostockiego dotkniętych problemem przemocy. W ramach jego działań uruchomiono punkt poradnictwa specjalistycznego znajdujący się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku, ul. Borsucza 2, gdzie można skorzystać z porad specjalistów. Powstał również hostel dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej lub ofiar przemocy przy Mieszkaniach Chronionych w Krasnem (pozostający w dyspozycji Domu Dziecka w Krasnem).

Kolejnym współpracującym podmiotem jest Ośrodek Wsparcia z Zaburzeniami Psychicznymi w Łażniach, który świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze osobom przewlekłe psychicznie chorym, upośledzonym umysłowo oraz osobom wykazującym inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Zajęcia terapeutyczne w ośrodku odbywają się według ramowego planu dnia. Poza tym ośrodek zapewnia uczestnikom transport na dowożenie z miejsca zamieszkania lub innego miejsca, uzgodnionego z Dyrektorem Ośrodka i odwożenie po zajęciach. Obecnie sześciu mieszkańców gminy korzysta z zajęć w w/w ośrodku.

Poza powyższymi podmiotami Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym nawiązał również kontakt ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie. Ośrodek ten świadczy całodobową pomoc w zakresie interwencyjnym: schronienie ofiarom przemocy w rodzinie, ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed sprawcami, pomoc psychologiczną, medyczną, wsparcie i rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie oraz opracowanie planu pomocy, wspieranie w przewyżnianiu sytuacji kryzysowej w zakresie potrzeb bytowych.

Osoby bezdomne z terenu Gminy Juchnowiec Kościelny mają możliwość przebywania w Domu dla Bezdomnych Caritas Białystok oraz Ogrzewalni i Noclegowni prowadzonych przez Caritas Białystok, Schroniska dla Bezdomnych „Patronat w Białymstoku, a także Ogrzewalni Dworzec Kolejowy Stowarzyszenia „Ku Dobrej Nadziei” w Białymstoku.

Bliskie sąsiedztwo Gminy Juchnowiec Kościelny stwarza również możliwości korzystania przez jej mieszkańców z zaplecza jakim są zakłady opieki zdrowotnej np. przychodnie rodzinne i szpitale oraz jednostki poradnictwa specjalistycznego położone na terenie miasta Białystok. Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny mają możliwość korzystania z usług Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Białymstoku, która świadczy pomoc osobom uzależnionym i jej rodzinom. Ponadto na terenie Gminy działają dwa punkty konsultacyjno – informacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny korzystają również z zaplecza opiekuńczo-leczniczego, którymi dysponują gminy sąsiadujące. Jest nim między innymi Zakład Opieki Zdrowotnej w Choroszczy, który jest placówką oferującą opiekę pacjentom z zaburzeniami psychicznymi, chorobami neurologicznymi oraz uzależnieniami, a także Dom Pomocy Społecznej w Choroszczy przeznaczony dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ponadto, w wymagających tego sytuacjach, istnieje możliwość skorzystania z zaplecza placówek opiekuńczo-wychowawczych położonych na terenie gmin sąsiadujących. Jest nią placówka interwencyjna t.j. Pogotowie Opiekuńcze „OPOKA” w Wasilkowie oraz placówki wielofunkcyjne t.j. Dom Dziecka w Supraślu oraz Dom Dziecka w Krasnem z mieszkaniem chronionym dla ośmiu osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

Na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny działa Regionalny Oddział Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Juchnowcu Kościelnym. Celem tego Towarzystwa jest działalność w sferze zadań publicznych na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin. W ramach Towarzystwa został uruchomiony Punkt Informacyjno - Konsultacyjny w Księżynie przy ul. Szkolnej 5, gdzie osoby niepełnosprawne i ich rodziny mogą uzyskać informacje dotyczące: praw osób niepełnosprawnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne, turnusów rehabilitacyjnych w ośrodkach czasowych dla niepełnosprawnych, warsztatów terapii zajęciowej, likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych, pomocy społecznej, programów PFRON, ulg i zwolnień dla osób niepełnosprawnych. Mogą również skorzystać z pomocy psychologa lub prawnika.

Poza tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym współpracuje z organizacjami działającymi na terenie miasta Białystok takimi jak : Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA” w Białymstoku, „CARITAS” Archidiecezji Białostockiej, Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei” w Białymstoku, Stowarzyszenie Kontakt Miast Białystok – Eindhoven, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko – Gdańskiej „ELEOS”.

III. Pomoc społeczna jako system działań skierowanych na rodzinę przeżywającą trudności

Jak w każdej społeczności tak również w Gminie Juchnowiec Kościelny część mieszkańców nie radzi sobie z problemami życiowymi i potrzebuje wsparcia. Rolą gminy w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Na poziomie gminy pomoc społeczna kierowana jest bezpośrednio do osób potrzebujących. Skupia się również na tymczasowym rozwiązywaniu określonych problemów. Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym, który poprzez wsparcie osób i rodzin umożliwia im przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka.

W roku 2012 GOPS objął pomocą 403 rodziny, w tym 1096 osób w rodzinach. Przy udzielaniu pomocy brane jest pod uwagę kryterium kwalifikujące do jej udzielenia przy jednoczesnym występowaniu dysfunkcji określonej w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. W jednej rodzinie może występować nawet kilka dysfunkcji. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej nie ulegają zmianie. Najczęściej występującą dysfunkcją, która stała się przyczyną trudnej sytuacji życiowej wielu rodzin było bezrobocie, z powodu którego przyznano pomoc 219 rodzinom. Natomiast w pierwszej połowie bieżącego roku przyznano pomoc 184 rodzinom. Bezrobocie jest zjawiskiem współwystępującym przy innych trudnych sytuacjach życiowych. Inne najczęściej występujące powody udzielania świadczeń to: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność.

Trudna sytuacja życiowa	2012 rok		I - VI 2013	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	195	515	171	450
Sieroctwo	0	0	1	3
Bezdomność	3	8	7	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność	38	182	43	197
Bezrobocie	219	611	184	506
Niepełnosprawność	129	315	123	310
Długotrwała lub ciężka choroba	180	452	160	419
Przemoc w rodzinie	3	11	3	11
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	77	306	44	171
- w rodzinach niepełnych	37	118	25	76
- w rodzinach wielodzietnych	26	146	15	84

Alkoholizm	69	145	36	68
Narkomania	0	0	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	23	2	2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	1	3	1	3
Zdarzenia losowe	7	16	3	10
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	5	11	0	0

Jednym z powodów udzielania pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych. Bezradność jest pojęciem nader szerokim. Środowiska, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, stwarzają ogromne zagrożenie dobra dzieci. Najczęściej bezradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m. in. niedojrzałością emocjonalną, problemy we współżyciu z ludźmi, konflikty i trudności adaptacyjne, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, upośledzenie umysłowe jednego lub obojga rodziców, śmierć jednego lub obojga rodziców, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, wartości i norm, ucieczki z domów. Czynnikiem sprzyjającym pogłębianiu się niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin jest w wielu przypadkach długotrwałe bezrobocie i wynikające z niego ubóstwo.

Od lipca 2013r. do siedmiu rodzin, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych GOPS skierował do pracy asystenta rodziny.

IV. Podstawa prawna

§1.1 Problematyka wspierania rodzin z zakłóconym procesem wychowawczym, spowodowanym bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nie jest tematyką nową. Działania podejmowane w tej sferze regulowane były do 31 grudnia 2011 roku przez ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.) i lokalnie dodatkowo przez programy wsparcia dzieci i rodzin.

Ust.2 Od 1 stycznia 2012 roku podstawowym dokumentem regulującym na poziomie krajowym system wsparcia dzieci i rodzin w Polsce jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 135 ze zm.) i akty wykonawcze. Obliguje ona gminy do opracowywania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny (art. 176 ustawy).

Ust.3 W Gminie Juchnowiec Kościelny obecne działania pomocowe podejmowane na rzecz potrzebujących wsparcia dzieci i rodzin, ukierunkowane są przez:

- 1) Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2011-2023, Uchwała Nr XI/98/11 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 27.10.2011r.
- 2) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2020, Uchwała Nr VIII/76/11 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 01.08.2011r.

3) Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Juchnowiec Kościelny na lata 2011 – 2020, Uchwała Nr VIII/77/11 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 01.08.2011r.

4) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2013 rok, Uchwała Nr XXII/261/2012 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 28.12.2012r.

Ust.4 Do czasu uchwalenia przez Radę Gminy Juchnowiec Kościelny niniejszego Programu są to dokumenty, które wytyczają kierunki realizacji podejmowanych działań w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby, jak również drogi eliminowania już występujących, bądź potencjalnych zagrożeń.

V. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny

§ 2. W ramach działań nałożonych na gminę ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymienia się w szczególności następujące zadania:

1. obowiązek opracowywania oraz realizacji lokalnych 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. wprowadzenie stanowiska asystenta rodziny, który niezależnie od pracowników socjalnych zajmowałby się wyłącznie rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych;
3. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
4. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

VI. Cel główny i cele szczegółowe

§ 3. Cel główny programu:

- 1) Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

§ 4. Cele szczegółowe:

- 1) Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
- 2) Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.
- 3) Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

VII. Realizacja programu

§ 5 Cel szczegółowy

1. Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.

Lp	Działania	Okres	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Pomoc rodzinom wspierającym (w razie stwierdzonych potrzeb)	2013-2015	GOPS Urząd Gminy,	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki własne realizatorów działania, dotacje, środki zewnętrzne
2.	Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych.	2013-2015	GOPS	Liczba wspieranych rodzin	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
3.	Propagowanie idei tworzenia klubów dziecięcych m.in. przez osoby fizyczne	2013-2015	GOPS, Urząd Gminy Lokalne media	Liczba przeprowadzonych akcji	Środki własne realizatorów działania
4.	Wspieranie klubów działających na rzecz dzieci i młodzieży	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS, OK	Liczba klubów objętych wsparciem	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
5.	Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodzin	2013-2015	Placówki oświatowe, KP Łapy, KP IV B-stok	Liczba zrealizowanych programów	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
6.	Organizowanie szkoleń, prelekcji, porad, warsztatów dla rodziców	2013-2015	PCPR B-stok, Placówki oświatowe, GOPS	Liczba zrealizowanych szkoleń, warsztatów, porad	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
7.	Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pedagogiczne.	2013-2015	PCPR B-stok, Placówki oświatowe, Powiatowy Urząd Pracy.	Liczba porad	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
8.	Organizowanie konferencji dot. problematyki rodzinnej	2013-2015	PCPR, Placówki oświatowe, GOPS, Urząd Gminy	Ilość konferencji	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

9.	Rozwój wolontariatu	2013-2015	Placówki oświatowe, GOPS, Urząd Gminy	Liczba wolontariuszy	Środki realizatora własne
10.	Promowanie rodzinnej integracji	2013-2015	Placówki oświatowe, GOPS, Urząd Gminy, OK	Ilość imprez, spotkań integracyjnych	Środki realizatorów własne działania, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy 2. Współpraca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym

Lp	Działania	Okres	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.	2013-2015	GOPS, Urząd Gminy, Placówki oświatowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, KP Łapy, KP IV B-stok	Liczba analizowanych rodzin	Środki realizatorów własne działania,
2.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem.	2013-2015	GOPS, Zespół (Kuratorskiej Służby Sądowej Placówki oświatowe, KP Łapy, KP IV B-stok, PCPR	Liczba monitorowanych rodzin	Środki realizatorów własne działania,
3.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna i prawna)	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS, PCPR, Placówki oświatowe	Liczba konsultacji Liczba udzielonych porad	Środki realizatorów własne działania, środki zewnętrzne
4.	Terapie i mediacje	2013-2015	GOPS, PCPR, Poradnia psychologiczna	Liczba terapii Liczba mediacji	Środki realizatorów własne działania, środki zewnętrzne
5.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	2013-2015	GOPS	Liczba rodzin objętych usługami	Środki realizatorów własne działania, dotacje środki zewnętrzne
6.	Organizowanie grup wsparcia (w razie potrzeb)	2013-2015	GOPS, Urząd Gminy,	Liczba zorganizowanych grup wsparcia	Środki realizatorów własne działania, środki zewnętrzne
7.	Tworzenie/rozwój dziennych ośrodków wsparcia (w razie potrzeb)	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba dziennych ośrodków wsparcia	Środki realizatorów własne działania, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy 3. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

Lp	Działania	Okres	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki realizatorów własne działania, dotacje, środki zewnętrzne
2.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	2013-2015	GOPS, NZOZ	Liczba monitorowanych rodzin	Środki realizatorów własne działania,
3.	Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe	Liczba zorganizowanych form wypoczynku Liczba uczestników wypoczynku	Środki realizatorów własne działania, środki zewnętrzne
4.	Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS	Liczba skierowanych dzieci/rodzin	Środki realizatorów własne

	(w razie potrzeby).				działania, dotacje
5.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS	Liczba umieszczonych dzieci we wskazanych placówkach	Środki własne realizatorów działania, dotacje

VIII. Realizatorzy

§ 6. Realizatorami programu są w szczególności:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym
2. Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny
3. Placówki oświatowe
4. Organizacje pozarządowe
5. Program realizowany przy współpracy:
 - 1) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Juchnowcu Kościelnym
 - 2) Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Białymstoku
 - 3) Zespołu Interdyscyplinarnego
 - 4) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku
 - 5) Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Białymstoku
 - 6) Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku
 - 7) Komisariatu Policji w Łapach
 - 8) IV Komisariatu Policji w Białymstoku
 - 9) Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej
 - 10) Ośrodka Kultury w Juchnowcu Kościelnym
 - 11) Lokalnych mediów..

6. Program jest dokumentem otwartym. Informacje do przygotowania sprawozdania będą pozyskiwane od w/w podmiotów.

IX. Finansowanie

§ 7. 1 Zakres realizacji działań w programie niewynikających bezpośrednio z przepisów ustawy, uzależniony będzie zarówno od wielkości posiadanych środków finansowych Gminy Juchnowiec Kościelny, jak również środków pochodzących od organizacji pozarządowych i innych podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz wspierania rodzin.

2. Zadania zawarte w programie wspierania rodziny w latach 2013-2015 roku będą finansowane z następujących źródeł:

- 1) Środki z budżetu państwa,
- 2) Środki z budżetu Gminy Juchnowiec Kościelny,
- 3) Środki własne podmiotów zaangażowanych w realizację Programu,
- 4) Inne źródła, np. projekty unijne, itp.

X. Efekty i rezultaty programu

§ 8 W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- 1) Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
- 2) Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.
- 3) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
- 4) Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
- 5) Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
- 6) Wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny.

XI. Monitoring

Monitoring realizacji zadań w ramach Programu prowadzony będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym. Prowadzenie monitoringu realizacji programu będzie miało na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu. Na potrzeby monitoringu przyjęte zostaną m.in. wskaźniki zaplanowane w programie. Co roku w ramach procesu monitoringu uzyskana zostanie również informacja, czy i w jakim obszarze program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmian postawionych celów.

XII. Ewaluacja

Ewaluacja Programu posłuży sprawdzeniu, czy w wyniku podejmowanych działań w ramach wdrażania Programu uzyskano przewidywane rezultaty oraz czy rezultaty przełożyły się na osiągnięcie założonych celów programu. Na zakończenie wdrażania programu zostanie przeprowadzona ewaluacja końcowa.

Cele ewaluacji programu to:

- 1) doskonalenie podejmowanych działań w ramach programu,
- 2) informacje o efektach wdrażania programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z realizacją programu,
- 3) wzrost jakości programu,

- 4) pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i jej efektami.

Końcowym produktem będzie opracowanie sprawozdania z realizacji Programu, które zostanie w terminie do dnia 10 marca każdego roku przedłożone Wójtowi Gminy Juchnowiec Kościelny, który następnie do dnia 31 marca każdego roku składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

XIII. Zespół tworzący program

Niniejszy dokument został przygotowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym

